

*Nekilnojamojo kultūros paveldo
apsaugos specialiojo teritorijų
planavimo dokumentų rengimo
problemos ir jų sprendimo būdai.*

Irena Kliobavičiūtė

*Urbanistinis forumas "Lietuvos darnios erdvines
plėtros sistemos kūrimas",
2007 m. spalio 25-26 d. Vilnius*

Paveldas Lietuvoje

- ◆ Kultūros vertybių registre šiuo metu įregistruota **11386** objektai:
- ◆ 2665 archeologijos objektai;
- ◆ 294 įvykių vietos;
- ◆ 379 mitologijos objektai;
- ◆ 333 monumentai;
- ◆ 2063 laidojimo vietų;
- ◆ 48 urbanistiniai objektai;
- ◆ 1133 statiniai;
- ◆ 1206 statinių priklausiniai;
- ◆ 3265 statinių kompleksai;

- ◆ Vidutinis įvairių tipų specialiųjų planų metinis poreikis gali siekti iki 1000 vnt. Procesas užtrūktų 11 metų.

Specialiųjų planų poreikį apsprendė:

- ◆ Naujojo įstatymo įsigaliojimas, pakeitęs 15 metų kurtą paveldosaugos sistemą, įvedęs naujus, nesusietus su praeito įstatymo nuostatom, vertybių apsaugos procesus ir mechanizmus.
- ◆ Terminologija, nesusieta su leistiniais tvarkybos darbais;

Įstatymo pakeitimo rezultate:

- ◆ Nesutvarkyta nekilnojamųjų kultūros vertybių apskaitos dokumentacija:
 - Nenustatytos vertingosios savybės;
 - Nekoordinuota vertybės teritorija bei jos apsaugos zonos.
- ◆ Nėra tipinių apsaugos reglamentų praktikos;
- ◆ (Individualių) apsaugos reglamentų trūkumas;
- ◆ Nenustatyti teritorijų paveldosaugos reikalavimai, tvarkymo ir užstatymo reglamentai;

Žmogiškųjų (specialistų) resursų poreikis:

Specialiam planui rengti reikia turėti keletą atestacijų:

Įmonės atestacija:

- teritorijų planavimo srityje;
- Paveldotvarkos srityje;
- Specialiam paveldotvaroks planavimui;

Specialistų atestacija:

teritorijų planavimo srityje;

Paveldotvarkos srityje;

Specialiam paveldotvaroks planavimui;

Lietuvoje šiuo metu yra 15 atestuotų specialiųjų planų rengimo specialistų. Ne visi jie yra atestuoti teritorijų planavimo srityje.

Įmonių turinčių visas reikiamas atestacijas yra vienetai.

Finansinių ir laiko resursų poreikis:

nepagrįstai didelis specialiųjų planų rengimo poreikis iššaukia papildomus sunkumus:

- investitoriai neturi tikslios informacijos apie apribojimus, būtinus nekilnojamo kultūros paveldo apsaugai užtikrinti, negali numatyti darbų, reikalingų vertingųjų savybių apsaugai kaštų;
- dėl pernelyg ilgų teritorijų planavimo dokumentų rengimo terminų, trikdomi investicijų grafikai;
- sunkiai skaičiuojamas būtinų investicijų planavimui poreikis;
- nėra galimybės skatinti/greitinti planavimo procesus, kadangi juos atlieka pati valstybė;

Išvados bei pasiūlymai (1):

Keisti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą, siekiant spartinti ir paprastinti apskaitos procedūras, integraliai vykdyti apsaugos planavimo darbus, skatinti ir plėtoti tvarkybos darbų kompensavimo mechanizmus.

Atsisakyti specialiųjų planų rengimo procedūros visais be išimties atvejais. Peržiūrėti ankščiau įteisintas bet nekadastruotas vertybių teritorijas, techniniam lygyje, sutapdinant jas su kadastruotomis sklypų ribomis ir įteisinat jas.

Reikia įteisinti visas iki įstatymų reformos nustatytas vertybių teritorijas bei jų apsaugos zonas vienu dokumentu, skatinant valstybę rengti didesnių teritorijų specialiuosius planus, rengiant argumentuotus šių darbų eiliškumo planus.

Išvados bei pasiūlymai (2):

- ◆ Keisti specialiujų planų finansavimo mechanizmus bei šaltinius.
- ◆ Skatinti šios srities specialistų kvalifikacijos kėlimą.
- ◆ Skatinti įvairių įstatymų tarpusavio integralumą, revizuojant visus šią sritį kuriojančius įstatymus, siekiant sukurti vieningą nekonkurencinę įstatymų sistemą.

DĖKOJU

UAB “SENOJO MIESTO ARCHITEKTAI”